

Перспективи и насоки за стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори

На 28-29 януари в Кюстендил бе проведена Национална конференция с международно участие „Перспективи и насоки за стопанисване на изкуствено създадените иглолистни гори“ - съвместна инициатива на Министерството на земеделието и храните и Изпълнителната агенция по горите. В обсъждането на състоянието на иглолистните култури и трансграничния проблем по съхненето им участваха над 100 представители на държавните горски институции, МОСВ, научни и браншови организации, и бизнеса. Организаторите на форума в Кюстендил - ЮЗДП - Благоевград, с директор инж. Дамян Дамянов, РДГ - Кюстендил, с директор инж. Здравчо Тодоров, и домакин на събитието ДАС „Осогово“ с и.г. директор инж. Тони Колев, осигуриха отлични условия за провеждането му. В работата на двудневната конференция участваха 14 колеги от сродните институции в Сърбия и Македония.

Конференцията започна с посещение на няколко обекта в ДАС „Осогово“ и още на терена беше открита дискуссия по темата (сн. 1). Бяха показани иглолистна култура от бял бор, в която през 2013 г. е изведено прореждане с интензивност 20 %, а понастоящем с още 24 %, или общо 44 % (сн. 2), както и обект с изведена 100 % санитарна сеч в корояден котел (сн. 3). Заседанията на конференцията бяха открити от инж. Тони Кръстев - изпълнителен директор на ИАГ. Първият от двата основни доклада „Адаптивно управление, основано на класификацията на културите от бял и черен бор според нивото на екосистемно съответствие“ изнесе доц. Георги Костов - заместник-министър на земеделието и храните. Той подчерта огромната роля на създадените през 60-те и 70-те го-

дини на миналия век противоерозионни залесявания у нас. Същевременно с достигането на определена възраст и влиянието на редица биотични и абиотични фактори създадените култури показват признаци на непригодност към средата, което се изразява в масовото им напагане от корояди и съхнене, засило се особено в последните 3-4 години. Тези увредени гори представляват към днешна дата огромна територия и също толкова голям проблем пред българското лесоустройство. Засегнати са над 94 000 ха иглолистни култури, главно от бял бор, което представлява 2.5 % от насажденията у нас. Ето защо вземането на адекватни мерки не може да се отлага във времето. Доц. Костов подчерта, че няма универсални решения на проблема, но в създадените се извънредни условия няма алтернатива освен адаптивното управление на горите, залегнало като подход в Европейската стратегия за горите. Този подход трябва да стане основа за промени в следващите действия на лесоувода и да включва адаптирането и на политиките на стопанисването и отглеждането на горите в условията на глобални климатични промени. Доц. Костов обоснова идеята за стопанска класификация на културите от бял и черен бор според нивото на екосистемното им съответствие (вж. публикация в сп. „Гора“, бр. 9, 2014 г.).

Вторият доклад на ИАГ и трите лесозащитни станции „Анализ на съхненето на иглолистните култури и перспективи за развитие“, изнесен от доц. д-р Янчо Найденов - директор на Лесозащитната станция - София, задълбочено проследи зараждането, развитието и настоящото състояние на съхненещите насаждения у нас.

Участниците в Националната конференция

Изнесени бяха още 16 доклада и бяха направени редица изказвания.

От презентациите на представителите на Македония и Сърбия стана ясно, че и там от 2014 г. се увеличават нападенията от вредители по иглолистните гори. Общо осем участници в конференцията от Македония - двама учени от Горския факултет от Университета в Скопие - проф. Стерия Начески и проф. Николчо Велковски, и шестима експерти от Държавното горско предприятие „Македонски шуми“ - споделиха своите наблюдения и опит в борбата с различни насекомни вредители по иглолистните култури.

Шестима бяха учените и експертите от Сърбия, които се включиха с доклади в конференцията. Особен интерес предизвикаха презентациите на д-р Иван Миленкович - учен от Института за гората в Белград и преподавател в Горския факултет на Белградския университет, и инж. Гордана Янчич - директор на дирекция в Държавното горско предприятие „Србијашуме“.

Учените от Лесотехническият университет - проф. Милко Милев, проф. Нено Александров, доц. Данаил

Дончев, както и доц. Груд Попов и чл.-кор. проф. Пламен Мурчев от Института за гората при БАН допринесоха за изясняване на посоката и последващите действия за разрешаване на проблема със съхненето на създадените иглолистни насаждения.

Изказващите се подкрепиха желанието за общ мониторинг между трите държави върху изкуствените иглолистни насаждения. Лесовъдите на България се обединиха около идеята, че изкуствено създадените иглолистни гори у нас трябва да бъдат трансформирани в устойчиви екосистеми, но без рязка промяна в екологичната среда. Ще се наложат по-интензивни санитарни сечи в съхнещите култури, но без мащабно изсичане на големи площи, проправящи път на ерозията на почвата. След това в някои иглолистни култури ще се разчита на естествено възобновяване, при други ще се наложи трансформация с прецизна лесовъдска намеса, а трети, които имат добър потенциал, ще се поддържат като естествени екосистеми. От предложенията, обобщени от създадената комисия на конференцията, ще трябва да се получат и много важни решения за належащите екстрени мерки във вече съхнещите горски култури.

Следобедните часове продължиха с докладите на експертите от ЮЗДП - Благоевград, ЮЦДП - Смолян, със съвместния доклад на СЦДП - Габрово, и РДГ - Велико Търново, на още пет Регионални дирекции по горите - Кюстендил, Благоевград, Смолян, Кърджали и Бургас, и на Асоциация „Общински гори“.

Следващият ден от конференцията бе посветен на дискусия и предложения за проекторешенията, в която се изказаха над 10 участници. (Основните доклади и решенията на националната конференция ще бъдат публикувани в сп. „Гора“).

За журналисти от централните медии на 29 януари бе организирана пресконференция, на която изпълнителният директор на ИАГ инж. Тони Кръстев и директорът на дирекция „Гори и лесовъдски дейности“ д-р инж. Ценко Ценов отговориха на журналистическите въпроси.

Светлана БЪНЗАРОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ

